

Velkommen til Museene Arven!

Stjørdal museum Værnes, Levanger fotomuseum, Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Nils Aas Kunstverksted og Egge museum har i en årrekke vært del av et stort museumsfellesskap. Fra 2023 har denne organisasjonen fått et nytt navn: mens navnene til enkeltmuseene består, heter fellesskapet nå Museene Arven.

Noen stusser kanskje på at fem så tilsynelatende ulike museer er slått sammen. Grunnen er den store museumsreformen som omorganiserte hele museums-Norge tidlig på 2000-tallet. For å sikre sterkere fagmiljøer og bedre ressursbruk, ble hoveddelen av landets museer samlet i såkalte konsoliderte museer. For vår del skjedde det i to etapper: først i 2004 og så i 2010.

Siden 2010 har våre fem museer vokst seg sammen til et sterkt museumsfellesskap. Samtidig som vi har fokus på enkeltmuseenes egenart, knyttes vi sammen av vår felles ambisjon om hva slags museum vi ønsker å være for, i og sammen med samfunnet. Ambisjonen er nedfelt i utviklingsplanen «Der fortellinger møtes». Her slås det fast at vi frem mot Nasjonaljubileet i 2030 skal utmerke oss nasjonalt og internasjonalt, gjennom vårt fokus på kulturarvens samtids- og samfunnsverdi, dialog og samskaping. I dette ligger det en høy ambisjon om å videreutvikle museene våre som viktige demokratiske institusjoner: gjennom å skape arenaer der fortellinger møtes, skal vi bidra til et livskraftig demokrati.

De første 18 årene het museumsfellesskapet Stiklestad Nasjonale Kultursenter (SNK), altså det samme som et av enkeltmuseene. I juni 2021 besluttet imidlertid våre eiere, som del av en større eierskapsprosess, at selskapet skulle få et nytt navn. Kort oppsummert innebærer dette ingen navneendring for våre fem enkeltmuseer: de skal fortsatt hete Egge museum, Nils Aas Kunstverksted, Stiklestad Nasjonale Kultursenter, Levanger fotomuseum og Stjørdal museum Værnes. Det som døpes om er fellesorganisasjonen. Denne endringen er vi positive til: det har tidvis vært en krevende øvelse, både for fellesskapet og for museet på Stiklestad, å kommunisere godt når to ulike nivåer i organisasjonen heter det samme. Da beskjeden om navneendringen kom, hadde vi i tillegg et sterkt ønske: å få et navn som både sier noe om hva som kjennetegner oss som museumsfellesskap og som kan bli et nyttig verktøy i arbeidet fremover. Etter mange gode diskusjoner endte vi med Museene Arven, et navn vi allerede har rukket å bli glade i.

Arven er et ord som knytter museene våre sammen. Vi jobber med kulturarv, med arven etter Sigrid på Egge, Nils Aas, Harald Renbjør og Martin Moe, med olavsarv og spelarv, med arven etter regionens kvinner og menn og ulike minoriteter, med bergkunst og mye mer. I tillegg inviterer det nye navnet til å diskutere hva arv egentlig er. Dette spørsmålet er svært viktig for oss som jobber i museum, men det bør også være en sentral del av den større samfunnsdebatten. For: hva som ender opp med merkelappen kulturarv er aldri nøytralt eller naturgitt. Det er et resultat av valg gjort av de som har levd før, av oss som lever i dag og som har stor betydning for både vår samfunnsforståelse og vår selvforståelse. Med navnet Museene Arven ønsker vi rette søkelys mot nettopp denne dynamiske og kraftfulle siden ved fenomenet arv. Vi vil bruke navnet til å utfordre alle til å spørre: Hvilke historier og spor har blitt overlevert

fra fortiden? Hvilke historier har ikke blitt fortalt og hvorfor? Hvordan forvaltes, formes og brukes kulturarv i dag? Hvilken arv sender vi videre og til hvem? Og: hva vil jeg at arven etter meg skal bli?

Vårt arbeid med disse spørsmålene vil selvsagt formes av samlingene, stedene og fortellingene Museene Arven forvalter. Våre 46 ansatte har et stort ansvarsområde. Vi drifter fem museer. I tillegg yter vi tjenester til Frosta bygdemuseum, Inderøy bygdemuseum, Leksvik museum, Meråker-musea, Mosvik bygdemuseum, Snåsa bygdemuseum, Museene i Levanger og Verran museum. Fra 2023 får vi også ansvar for to nye formidlingsarenaer i Steinkjer kulturhus. Samlingene våre består av 3 708 kunsthistoriske gjenstander, 73 194 kulturhistoriske gjenstander, 57 arkeologiske gjenstander, 1 211 532 foto, en flytende farkost, 13 båter på land, 90 hyllemeter arkiv og 66 kulturhistoriske bygg. I tillegg har vi et stort ansvar for immateriell kulturarv, altså handlingsbåren kunnskap som eksempelvis tradisjonshåndverk. Vi forvalter også 9 kulturlandskap og 7 hageanlegg, vi er produsent for Spelet om Heilag Olav og vi er sekretariat for «Nasjonaljubileet 2030 – Norge i tusen år». Dette er et massivt og mangfoldig oppdrag. Vi kan knapt se for oss et bedre grunnlag for å tematisere kulturarvens samfunnsrolle i fortid, nåtid og fremtid og til å skape verdifulle museumsopplevelser.

Navnevalg skaper ofte debatt. I vårt tilfelle kan man si at det er nettopp det vi håper på. Museene Arven er et fellesskap som kjennetegnes av sitt engasjement for at museer skal være viktige, demokratibyggende institusjoner. Skal vi fylle en slik rolle, trenger vi samfunnet og samtiden tett på oss. Samfunnsdialog er derfor en nøkkel i alt vi gjør. Vi håper og tror at vårt nye navn vil bidra til å forsterke denne dialogen og gjøre at enda flere vil oppsøke våre fem flotte museer. Vi gleder oss til veien videre!